

De aangevreten palmladeren van het dak hielden haar blik vast, maar ze zag ze niet echt. Aan het eind van de ochtend rees de zon snel boven de bamboehuizen uit. De schaduwen werden korter tot ze geheel verdwenen waren. Asmina veegde de zweetdruppeltjes van haar voorhoofd en wapperde met een bananenblad om de hitte te verjagen. Haar zusje, een plakkerige kleuter, hing tegen haar aan. Naast haar, op de aangestampte aarde, hurkte haar vader. Ze kon zijn wrevel voelen in de onuitgesproken verwijten aan haar adres: de hitte, de droogte, haar bolle wang, het lange wachten. Alsof het allemaal haar schuld was. Hoe graag zou ze hem ter wille zijn en al die dingen voor hem oplossen. Ze hoorde de vrouw, die haar moeder bijstond, zachtjes praten door de dunne wand van hun bamboehuis heen, maar het geluid waarop ze wachtte bleef uit. Het urenlange stilzitten werd haar vader te veel. Hij sprong op en ging naar binnen, maar liep na een minuut alweer met gebogen hoofd de deur uit. Met een angstig gemoed bleef ze wachten tot de baker naar buiten kwam. ‘En? Wat is het?’

Somber schudde de magere dorpsvrouw haar hoofd. ‘Soedah mati¹, al dood.’

Asmina liet haar schouders zakken en probeerde de pijn weg te slikken die als een brok onverteerbaar eten in haar keel bleef steken.

‘Zeg tegen je vader dat hij terug moet komen,’ zei de vrouw.

Asmina tilde haar zusje op haar heup. Ze vond haar vader bij het open riool achter het huis. Zijn voorhoofd leunde op zijn onderarm tegen de gevlochten achterwand. Aangedaan keek ze naar het schokken van zijn rug. ‘Vader,’ zei ze met schorre stem, ‘de vroedvrouw heeft je nodig.’

Ze volgde hem en zag dat de vrouw hem een bundeltje overhandigde waarmee hij snel het bos in liep. Nu wordt het kindje begraven en ik weet niet eens of het een jongen of een meisje is, dacht ze. Haar zusje duwde een nat neusje in haar nek. ‘Gelukkig begrijp jij er nog niets van, kleintje.

¹ Indonesische woorden: zie verklarende woordenlijst achter in het boek

Kom, laat me je oogjes schoonmaken, je wimpers zitten vol met korstjes.’ Terwijl ze het kind op haar heup met een arm ondersteunde, veegde ze met een punt van haar sarong langs haar ogen. Soeparti was vier en kon allang zelf lopen, maar ze klaagde de laatste tijd over zere beentjes. Zwakte, wist Asmina, door de honger. Daardoor was natuurlijk ook de baby doodgeboren. Zij kon daar niets aan doen, en toch voelde ze zich schuldig.

Het was een slecht oogstjaar, de reserves in de voorraadschuren waren uitgeput en in de wijde omtrek liepen de kinderen rond met dikke hongerbuikjes. Asmina’s maag verkrampte toen ze Soeparti’s uitstekende ribben onder haar hand voelde.

Doelloos dwaalde ze met Soeparti op haar heup door de kampong. De straten waren niet meer dan smalle steegjes, waar muizen en schorpioenen wegschoten tussen het afval. De meeste huizen waren slechts hutten, opgetrokken uit bamboe. Ze leunden troosteloos tegen elkaar of werden overeind gehouden door kromme boomstammen. Achter iedere deur was een tragedie. In het ene huis snaaide het spook van de honger een moeder weg, in het andere brachten de ratten een ziekte naar binnen en namen de hoop mee naar buiten.

Ergens kwam de geur van trassie vandaan, een zware, benauwende geur die op Asmina’s keel sloeg. Toch liep het water haar in de mond. Het feit dat ze garnalenpasta rook, betekende dat er gekookt werd. De walm was afkomstig uit het huis van de klerk. Net als het dorps hoofd bewoonde hij een van de betere onderkomens. De man kon lezen en schrijven, dat dwong respect af en niemand betwistte hem zijn hogere status. Maar toch deugde het niet. De klerk was geldschieter en woekeraar, hij streek het geld op waar gezinnen van moesten eten en leefde er goed van.

‘Soekosroni,’ hoorde ze iemand roepen. Snel draaide ze zich om en keek in de spottende gezichten van een stel straatschoffies. ‘Soekosroni, met je scheve tronie!’

‘Krijg de pest!’ schreeuwde ze hard. Soekosrono was de mismakke reus uit de wajangverhalen, daar was haar scheldnaam van afgeleid. Ze werd er al door achtervolgd zolang ze zich kon herinneren. Een van de jochies was haar broertje, de ellendeling.

‘Gatot, wat moet je met dat tuig?’ riep ze streng.

Natuurlijk hield hij zich groot tegenover zijn vriendjes. ‘Hé jongens, wie wil er met mijn knappe zus trouwen?’

‘Ik wil wel hoor,’ grijnsde een van de relschoppers. ‘Als ik oud en blind ben, wil ik er wel eens over denken.’

‘Ja, maar jou wil ze niet,’ zei haar broertje ad rem, ‘jij bent zelf zo lelijk als een hagedis.’

‘Ajoh, dat ziet ze toch niet met die schele ogen.’

Snel raapte Asmina een steen op, maar de jongens waren alle kanten al opgevlogen voordat ze hem kon gooien. Ze liet het nooit merken, maar de scheldnaam kwetste haar wel degelijk. Niemand zou haar ooit aantrekkelijk vinden. Haar moeder hield vol dat het vanzelf goed zou komen, maar binnen een jaar of twee zou ze de huwbare leeftijd bereiken. Ze zag de hoop, dat haar misvorming op wonderbaarlijke wijze zou verdwijnen, in rook opgaan. Zelfs haar eigen vader kon het niet opbrengen naar haar te kijken. Ze was zijn oudste kind en zijn grootste teleurstelling. Uit alles wat hij deed en zei voelde ze dat hij zich voor haar schaamde.

‘Maar jij niet, hè zusje?’ zei ze tegen Soeparti. ‘Jij vindt me mooi zoals ik ben. Nu nog wel tenminste.’ Het kleintje op haar heup zei niets terug, maar streek met een minuscule vingertje langs Asmina’s wang. ‘Pestjongens,’ sputterde ze nog na, kwaad op...